

Raadsmemo

Onderwerp : VNG stapt uit Integraal Zorgakkoord (IZA)
Datum : 05 december 2024
Afzender : M. de Deugd
Telefoonnummer : 078-77060003
Emailadres : m.de.deugd-bos@alblasserdam.nl

Geachte leden van de gemeenteraad,

Bijgevoegd stuk wordt u ter kennisname toegestuurd.

Het betreft informatie waarvan het nuttig gevonden wordt dat u ervan op de hoogte bent, dan wel de toezending van een door het college of een lid van het college in commissie of raad toegezegd stuk. In tegenstelling tot het verstrekken van informatie via een raadsinformatiebrief is de raadsmemo niet vooraf in het college besproken en vastgesteld. Met het presidium is afgesproken dat informatie verstrekt via een raadsmemo wel als ingekomen stuk wordt geregistreerd, maar niet geagendeerd wordt voor een commissie- of raadsvergadering, tenzij een lid van een commissie of de raad hier via de griffier om verzoekt.

Via deze weg wil ik u informeren dat afgelopen vrijdag 29 november de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft besloten om uit het Integraal Zorgakkoord (IZA) te stappen. Dit besluit is mede ingegeven door het gebrek aan voldoende financiële middelen en structurele afspraken met het Rijk. In deze memo wil ik u hier graag verder over informeren.

Financiële knelpunten centraal

De Algemene Ledenvergadering heeft met een grote meerderheid (93,40%) ingestemd met de resolutie om de gesprekken over een vervolg op het IZA stop te zetten, totdat er concrete afspraken zijn gemaakt over de randvoorwaarden. Daarnaast is de motie 'Gelijkwaardigheid als basis voor (aanvullend) Zorgakkoord' aangenomen met 95,95% van de stemmen.

Wij hebben vanuit het college van de gemeente Alblasserdam ingestemd met zowel de resolutie als de motie. De VNG benadrukt dat gemeenten onder de huidige condities niet in staat zijn om de beweging van zorg naar gezondheid waar te maken. De financiële houdbaarheid van het sociaal domein is hierbij een cruciale factor, maar ook andere voorwaarden spelen een essentiële rol.

Drie cruciale randvoorwaarden

De VNG heeft drie duidelijke voorwaarden gesteld om verder te kunnen werken aan het IZA:

1. Financiële stabiliteit voor gemeenten:
  - Een oplossing voor het financiële ravijn in 2026, dat dreigt te ontstaan door de teruglopende gemeentefinanciering.
  - Structurele middelen voor preventie en gezondheidsbeleid om gemeenten in staat te stellen duurzaam bij te dragen aan een gezondere samenleving.
  - Compensatie voor het abonnementstarief in de Wmo, dat heeft geleid tot aanzienlijke tekorten in gemeentelijke begrotingen.
2. Bestuurlijke en financiële gelijkwaardigheid:
  - Gemeenten eisen een gezamenlijke en gelijkwaardige start met het Rijk als medeoverheden, en met zorgverzekeraars als financiers van zorg en ondersteuning.
  - Alleen op basis van gelijkwaardigheid kunnen duurzame afspraken worden gemaakt en kan gezondheid leidend worden in plaats van zorg.

3. Ruimte voor regionale regie:
- Gemeenten willen voldoende regie en ruimte om succesvolle regionale initiatieven verder uit te breiden en structureel te borgen.
  - Lokale en regionale flexibiliteit is essentieel om maatwerkoplossingen te realiseren die aansluiten bij de behoeften van inwoners.

Waarom dit besluit?

Hoewel de doelstellingen van het IZA – een verschuiving van zorg naar gezondheid – breed worden gedragen, kunnen gemeenten deze transitie niet realiseren zonder dat aan bovenstaande randvoorwaarden wordt voldaan. Het risico is anders groot dat belangrijke lokale initiatieven onder druk komen te staan, terwijl de financiële situatie van gemeenten verder verslechtert.

Vervolgstappen en inzet op randvoorwaarden

- Gesprekken over financiële en bestuurlijke gelijkwaardigheid: De VNG voert hierover op dit moment intensieve gesprekken met het kabinet.
- Medeoverhedenoverleg februari 2024: Tijdens dit overleg moeten concrete toezeggingen worden gedaan over substantiële structurele middelen voor gemeenten.
- Conceptakkoord: Indien een conceptakkoord wordt opgesteld dat voldoet aan de randvoorwaarden, inclusief een Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden (UDO), zal dit worden voorgelegd aan de leden in een nieuwe Algemene Ledenvergadering.

Gevolgen voor gemeenten

In de afgelopen periode heeft de gemeente Alblasserdam geparticipeerd in de regionale uitvoering van het IZA – en de lokale vertaling daarvan - en is ook betrokken geweest bij lopende Transformatieplannen. Dit hebben we gedaan omdat we geloven in het belang van samenwerking in de keten van zorg en ondersteuning. Maar ook omdat dit noodzakelijk is voor behoud van een duurzaam en toekomstbestendig zorgstelsel.

Door de genomen besluiten ontstaat er onzekerheid. Het is onduidelijk welke consequenties het Rijk hieraan verbindt. Het zou bijvoorbeeld kunnen leiden tot het stopzetten van de door het Rijk toegekende gemeentelijke IZA-gelden voor 2025. In dat geval zullen er ook financiële consequenties voor de gemeente Alblasserdam zijn, aanzien wij momenteel middelen ontvangen uit de regionale IZA-middelen. Mocht dit gebeuren, dan zal het college uw raad hierover informeren.

Wij blijven de ontwikkelingen nauwgezet volgen en informeren u tijdig over eventuele gevolgen voor de gemeente Alblasserdam.